

Løgmaður um ídnað og handil í ólavsøkurøðuni:

Mugu laga okkum til marknaðirnar

Ein tryggur heimaídnaður og -marknaður er treytaður av einari styrktari útflutningsvinnu. Við vørumenningarlógini og sáttmálunum við EEC og EFTA er reikað fyrri menn-ing. Løgmaður segði:

Ídnaðurin stendur fyrri stórum avbjóðingum. Krøvini til kappingarføri herðast, og vinnan skal laga seg til nýggjar kappingartreytir, javnsettar teim í øðrum londum.

Við nýggju tolllógini fingur mestsum allar vørur úr EF tollfrælsi; men GATT-viðurkendur tollur varð lagdur á vørur úr øðrum londum. Gomlu innflutningsgjöldini galda tó árið út, og tolliurin fyrri týðningarmestu vørurnar úr EFTA-londum er undir samráðingum fyribils frásættur. Henda frásætting («suspensión») fellur burtur 1. september í ár, tí tá hava vit eins góðan handils-sáttmála við flestu EFTA-londini og sáttmálan við EF.

Árið 1992 verður tillag-ingarár, og flestu av teimum gomlu skipanunum eru framvegis í gildi við ávísingum lætta hjá vinnuni. Innflutningsgjöldini á maskinum og fløgutólum, sum fala burtur 1. januar, eru minkað ella strikað, at virki ikki skulu bíða við fløgum, til meirvirðisgjaldið kemur 1. január.

Meirvirðisgjaldsskipanin leggur avgjald á nýtisluna, har skipanin, ið er, í nógvum førum leggur tað á vinnuna. Virkini verða at krevja avgjaldið inn og avrokna við landskassan, men skulu ikki bera avgjald av vinnuni. Skipanin lættir um útflutningsvinnuna og landsumsitingina, men krevur, at landið ikki stuðlar føroyskari vinnu við lægri avgjöldum, ið skattaborgarin umvegis fer. Landsstýrið er greitt, at nøkur av teimum smáu virkjum og fleiri av teimum, sum serliga hava livað av muninum í innflutningsgjaldi á rávøru og lidnari vøru, fáa trupulleikar av broytingunum, og summi megna ikki at standa seg, fáa tey ikki tolllætta ella stuðul. Men hetta eru so treytirnar fyrri, at okkara vørur sleppa undan tolli

aðrastaðni.

Fyri heimaídnaðin liggja trupulleikarnir í tí sera veika heimamarknaðinum. Heimamarknaðurin fer ikki at vaksa aftur, fyrr enn útflutningurin hevur ment seg munandi. Tað er tí sjálv-sagt, at landsstýrið leggur mesta dentin á at stímbra útflutningsvinnuna og at eggja til, at tað besta fæst burtur úr henni.

Vørumenningarlógirnar frá 1991 og 92 um stuðul til arbeiðsskapandi tiltøk á landi hava roynst væl og stímbrað fløgur og virksema á fiskavirkjum. Tær hava verið galdandi eitt ár í senn, og ein lóg fyrri 1992 fer eins og hinat fortreyttunum at gera meirviðgjørdar vørur til kræsnar marknaðir.

Fiskiðnaðurin hevur góðar útflutningssømdir í nýggja EF-sáttmálanum, bæði fyrri fullvirkaða vøru, tað óvirkaða og hálvvirkaða vøru, og handils-sáttmálin við EFTA er ikki verri. Fýst hevur verið á, at kvoturnar til EF fyrri fullvirkaða vøru hava verið ov smáar, og at

tað ikki eydnaðist at fáa ser-sømdir fyrri triðjalandsfisk. Í samráðingunum við EF gjørdi landsstýrið nóg burtur úr tí at fáa so stórar kvotur fyrri fullvirkaðar fiskavørur sum gjørligt og at kunna hækka kvoturnar við samráðingum í felagsnevndini. Hetta fer at bera til og hevur sera stóran týðning, tí fullvirkaðar vørur fáa frægasta prís og bera við sær fjølbroytt arbeiðsskapandi virksema í landinum.

Tað, sum okkara fiskiflota fiskar, eigur at verða avreitt og arbeiði í Føroyum til vøru, lidna á borðið um til ber. Fesk, ísað vøra eigur bara at verða útflutt til sera høgan prís til brúkaran beinleiðis og ikki til meiri virkingar á meginlandinum. Tað er at fegnast um, at tann parturin av veiðuni, ið verður góðskaður á landi, veksur skjótt, og at royndirnar í fiskiðnaðinum at gera framkomnar borðbærar vørur eru komnar so lang áleiðis, at tær fyrstu helst fara á marknaðin í heyst.

Skipasmiðjurnar hava tíverri ikki megnað at fingið

sáttmálar um nýbygging, hóast figgarligu fortreytirnar eru av teimum frægastu í vestrurheiminum. Harafturimóti veksur umvælingararbeiðið fyrri eystureuropeisk skipafeløg, og roknað verður við stóðugum arbeiði í vinnugreinini eitt ár fram. Útflutningurin av tókniðfrøði í fiskivinnuni er alsamt vaksandi, og nógvar samráðingar eru um nýggjar sáttmálar.

Nýggju handils-sáttmálarnir

Tó at sáttmálarnir við EF og EFTA ikki nøkta allar ætl-anir og vónir Føroya, eitt nú frítt at fara hjá føroyingum í vinnu- og útbúgving, so heldur landsstýrið tær vera væl nýtiligar og arbeiðir við at fáa slíkar sáttmálar við onnur lond eisini, eitt nú USA.

Spurningurin um broytingar í handils-sáttmálanum við EF er tikin upp í felagsnevndini á fyrsta fundinum. Á fundinum í heyst rokna vit við, at «ekvivaleringin» kemur í rættlag, og at vit fáa somu sømdir sum EFTA-londini hava í EBS-sáttmálanum.

Í samráðingunum við EFTA-londini er landsstýrið komið so langt við norðurlondunum, at hesir sáttmálar kunnu nýtast til at seta nýggjar spurningar í felagsnevndini. Tað er kortini greitt, at ikki verður møgulegt at veita beinleiðis stuðning eftir 1. januar 1994, tí tá skulu stuðnings-skipanir vera í samljóði við tær reglur, ið bæði EF og EFTA halda seg til.

Tað skilst, at bæði EF og EFTA veita stuðul eftir serligum reglum, og landsstýrið hevur tí fingið nágreiniligt yvirliit yvir teir stuðningshættir, ið eru loyvdar. Tó skerst ikki burtur, at vit valla orka at veita stórvegis almennan stuðning uttan innihækkingar ella sparingar.

Framhald á síðu 20

Kvinnufinalan: VB og Skála í Gundadali

Seinnapartin í morgin, nærri sagt kl. 16, verður finalan í steypakappingini spæld á ovára vølli í Gundadali.

Finalistar eru VB og Skála, og dómari er Birgir Sondum. Vinnarin av finaluni fær sokallaða Dagblaðs-steypið í varðveitslu hetta næsta árið.

VB og Skála teljast millum stinnastu liðini í landskappingini hjá kvinnunum í ár, og liggja liðini eisini av álvara við í kappingini

í toppinum av 1. deild, so líkt kundi verið til, at tað verður ikki bert hendan eina finalan í morgin, ið kann skapa spenning teirra millum.

Í hvussu er kundi hent í ár, at vinnarin av steypakappingini eisini verður vinnari av 'The Double' - tað vil siga landskappingini við.

Venjari hjá VB er Jóannes Jakobsen og venjari hjá Skála er Álvur Hansen.

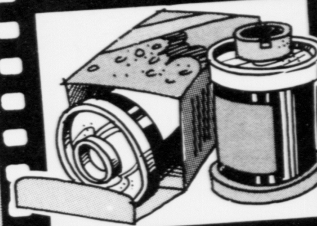
hj.

INNRAMMING

Vit hava eitt stórt úrval av rammum og ramma inn skjótt og væl (eisini spegl) - frá dag til dag!

PASSFOTO

Myndir til koyrikort, pass og líknandi. Sjálvandi frá SMS FOTO!

HEILSØLA

Eisini hava vit heilsølu av filmum, videobondum, batterium o.ø. T.d.: KODAK - AGFA - FUJI - KONICA.

SMS FOTO

TLF. 19820